

ФОНД ФЛАГ ЕАД

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2022 година

Обща информация.....	i
Доклад за дейността	ii
Индивидуален отчет за всеобхватния доход.....	1
Индивидуален отчет за финансовото състояние	2
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал.....	3
Индивидуален отчет за паричните потоци	4
Пояснителни бележки	
1.1 Корпоративна информация.....	5
2.1 База за изготвяне	5
2.2 Обобщение на съществените счетоводни политики	6
3. Приходи и разходи.....	17
4. Данъци върху дохода.....	18
5. Парични средства и парични еквиваленти	19
6. Вземания и предплатени разходи	19
7. Машини и съоръжения, програмни продукти и активи с право на ползване.....	20
8.1. Инвестиция в дъщерно предприятие	20
8.2. Инвестиция в съвместно предприятие.....	21
9. Предоставени заеми	21
10. Задължения по заеми	22
11. Задължения към персонала и социалното осигуряване.....	23
12. Задължения за корпоративен данък	23
13. Други задължения.....	23
14. Основен капитал и резерви	24
15. Разпределени дивиденди	24
16. Ангажименти и условни задължения	24
17. Оповестяване на свързани лица	25
18. Цели и политика за управление на финансовия риск.....	26
19. Парични потоци от финансова дейност	30
20. Финансови инструменти	31
21. Събития след отчетната дата	31
Доклад на независимия одитор до едноличния акционер на Фонд ФЛАГ ЕАД	

Съвет на директорите:

Дора Илиева Янкова – председател
Мариана Стоянова Пенева – член
Добринка Веселинова Кръстева – член
Гергана Ангелова Тонова – член
Надя Йорданова Данкинова – член и изпълнителен директор
Гергин Николов Нитов – член
Ива Александрова Таланова – член

Адрес по регистрация

Гр. София, ул. „6 ти септември“ № 1, ет. 3

Адрес на управление

Гр. София, ул. „6 ти септември“ № 1, ет. 3

Правен консултант

Адвокатско дружество Лозанова и Гройсман

Обслужващи банки

Уникредит Булбанк АД
Обединена Българска Банка АД
Кей Би Си Банк България ЕАД
Алианц Банк България АД
Юробанк България АД

Одитор

Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД
1000 София
Ул. Стара планина № 5, ет. 5

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА „ФОНД ФЛАГ” ЕАД

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с Устава на дружеството, Търговския закон и Закона за публичните предприятия.

1. Обща информация за Фонд ФЛАГ ЕАД

„Фонд ФЛАГ“ ЕАД е финансова институция, еднолично акционерно дружество, 100% собственост на Българската държава. Съгласно Устава на Фонд ФЛАГ дружеството е самостоятелно юридическо лице с предмет на дейност - отпускане на кредити с цел насърчаване на инвестициите за градско и регионално развитие в България, със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или с други възстановими средства. Съгласно Правилата за финансиране, Фонд ФЛАГ извършва кредитни сделки, при които предоставя в заем парични средства.

Мисията на ФЛАГ от създаването му през 2007 г. е да подкрепя с финансиране българските общини в процеса на подготовката и успешното изпълнение на проекти, които са насочени към модернизиране и разширяване на общинската инфраструктура и към създаване на устойчиви и модерни местни общности.

Визията на дружеството е да предоставя възможности за финансиране на проекти на общините, включително чрез разширение на обхвата на допустимите програми, както и да управлява нови финансови инструменти и да участва в структурирането на такива с цел създаването на адекватни финансови продукти, които отговарят на потребностите на българските общини.

През 2020 г., в изпълнение на своята визия, чрез създаване на „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“, съвместно с Европейска инвестиционна банка, ФЛАГ осигури достъп за финансиране на широк спектър от инвестиционни проекти, които нямат друг източник за финансиране. Чрез Платформата на малки и средни общини, недопустими за финансиране чрез финансовите инструменти Фондове за градско развитие, реализираха редица свои проекти.

През 2022 завърши процедура по увеличение на капитала на дружеството с 50 млн. лв. Инициативата за увеличение на капитала също е в изпълнение на визията и мисията на дружеството за създаване на все по-добри възможности за финансиране на инвестиционните програми на местните общности и нови финансови продукти.

Основната цел на ФЛАГ е да развива своите конкурентни предимства, свързани с бързината при вземане на решения, гъвкавост на политиките, съобразени с различните оперативни програми, наличната експертиза и оказването на подкрепа на общините при подготовката на исканията.

2. Управление

Фондът се управлява от Съвет на директорите (СД), който се състои от седем члена. СД организира и ръководи текущата дейност на Фонда. През 2022 г. са извършени 5 промени в състава на СД и към 31.12.2022 г. той е в следния състав:

Дора Илиева Янкова – председател

Мариана Стоянова Пенева – член

Добринка Веселинова Кръстева – член

Гергана Ангелова Тонова – член

Надя Йорданова Данкинова – член и изпълнителен директор

Гергин Николов Нитов – член

Ива Александрова Таланова – член

През 2022 г. бяха проведени 18 заседания на СД.

Според българското законодателство ръководството следва да изготвя индивидуален финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на дружеството към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния индивидуален финансов отчет към 31 декември 2022 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като индивидуалният финансов отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

3. Организационна структура

Фондът се управлява от едноличния собственик на капитала, който решава въпросите от компетентността на Общото събрание на акционерите и от Съвет на директорите, който избира измежду своите членове изпълнителен директор. Дейността си Фондът осъществява чрез администрация, разпределена в следната структура:

- Дирекция „Финанси, финансови инструменти и управление на риска“;
- Дирекция „Кредитиране и мониторинг“;
- Дирекция „Обща администрация“;
- Звено за вътрешен одит.

Структурата и квалификацията на персонала отговарят на нуждите на дружеството. Персоналът, работещ във Фонда, притежава задълбочени познания в областта на кредитирането, на финансирането чрез безвъзмездна помощ и чрез финансови инструменти и в областта на общинските финанси.

Правното обслужване, както и хардуерната и софтуерна поддръжка, се извършват от външни доставчици.

II. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ

1. Структура на капитала

Кредитната си дейност Фондът осъществява чрез собствен капитал и чрез привлечен ресурс. Съотношението между собствения и привлечения капитал се поддържа в граници от не повече от 2.5, като за 2022 г. съотношението е 1.26.

В графиката по-долу са отразени промените в капитала на дружеството през последните 3 години. Собственият капитал нараства с плавни темпове. Увеличението се дължи на положителния резултат, с който дружеството завършва всяка една от годините. ФЛАГ заделя 10 % от печалбата във Фонд „Резервен“ и след изплащане на дивидент на собственика в лицето на българската държава заделя остатъка като неразпределена печалба с оглед необходимостта от парични средства за кредитната дейност на дружеството.

С Решение 750 от 7.10.2022 г. на Министерски съвет е одобрено увеличението на капитала на дружеството с 50 млн. лв. Министерът на регионалното развитие и благоустройството, като собственик на капитала на дружеството, одобри увеличението на капитала с Протокол № ТЗ-74 от 14.10.2022. На 30.11.2022 средствата бяха преведени по сметките на фонда и през месец декември 2022 бе извършено вписване на промяна на устава с увеличението на капитала.

Със свое решение от Протокол 248 от 29.11.2022 г. Съветът на директорите на фонда отправи предложение на Министъра на регионалното развитие и благоустройството, в качеството му на представител на държавата като едноличен собственик на капитала на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД, да вземе решение сума в размер на 9 млн. лв. от неразпределената печалба от предишни години на дружеството, отчетена според индивидуалния финансов отчет на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД към 30.09.2022 г. да бъде прехвърлена към фонд „Резервен“. С Протокол ТЗ-2 от 03.01.2023 г. Министерът на регионалното развитие и благоустройството е одобрил предложението. Промяната е отразена в индивидуалния финансов отчет на дружеството към 31.12.2022 г.

2. Отчет на приходите и разходите за 2022 г.

Приходите на дружеството за 2022 г. са в размер на 8,616 хил. лв. Структурата на приходите за 2022 г. е показана в таблицата по-долу, като 81 % от общите приходи на дружеството се формират от приходи от лихви от кредитната дейност.

	ПРИХОДИ	Сума в хил. лв.	Дял в общите приходи в %
1	Приходи от лихви по кредити	6,959	80.8%
2	Приходи от лихви по депозити	28	0.3%
3	Приходи от наказателни лихви по кредити	43	0.5%
4	Приходи от такси по кредити	913	10.6%
5	Приходи от такси ангажимент и управление - ФУГ	45	0.5%
6	Приходи от дивиденди	616	7.2%
7	Други приходи (субсидии)	12	0.1%
	Общо	8,616	100.00%

Разходите на дружеството за 2022 г. са в размер на 5,038 хил. лв. (изключвайки разхода за данък върху доходите).

Структурата на разходите през 2022 г. по видове и съответно делът им в общите разходи е представена по-долу:

	РАЗХОДИ	Сума в хил. лв.	Дял в общите разходи в %
1	Текуща издръжка	142	2.8%
2	Външни услуги	253	5.0%
3	Амортизации	91	1.8%
4	Възнаграждения и осигуровки	1,425	28.3%
5	Банкови такси, в т.ч. такса управляваща банка	611	12.1%
6	Разходи за лихви по заеми и лизинг	1,013	20.1%
7	Обезценка на предоставени заеми	1,503	29.9%
	Общо	5,038	100.0%

ФЛАГ завършва 2022 г. с финансов резултат в размер на 3,578 хил. лв. преди облагане с данъци. Нетната печалба на дружеството е в размер на 3,281 хил. лв.

3. Финансови показатели

Във връзка с политиките за управление на риска и сключените договори за банкови заеми, с цел да гарантира финансовата си стабилност, а също и за постигане на увереност за ефективната му работа, ФЛАГ спазва изисквания по отношение на определени финансови показатели, както следва:

- Съотношение на просрочени заеми (заеми в просрочие 90 или повече дни отнесени към текущата експозиция на всички заеми)
- Съотношение за покритие на дълга – (дълг/капитал)
- Съотношение на ликвидни към общи активи (налични парични средства в брой и в банкови депозити с остатъчен падеж 90 или по-малко дни отнесени към общи активи)

В таблицата по-долу са представени отчетните стойности на показателите към 31.12.2022 г.

№	Показатели	Изисквания	Резултати към 31.12.2022 г.
1	Съотношение на просрочените заеми: <i>коefficient на текущата експозиция на заемите в просрочие 90 или повече дни в портфейла на Заемополучателя на стойност не по-голяма от 5% от общата сума на текущата експозиция по всички заеми в своя портфейл.</i>	не повече от 5%	0 %
2	Коефициент дълг към капитал: <i>„Дълг” – финансов дълг на Заемополучателя; към „Собствения капитал” - Капитал на Заемополучателя.</i>	не повече от 2.5	1,26
3	Съотношение на ликвидни към общи активи: <i>Ликвидни активи - наличните парични средства в брой и в банкови депозити (включително в БНБ)</i>	не по-малко от 5%	17,90 %

4. Привлечен капитал

За изпълнение на своята дейност, ФЛАГ привлича капитал, чрез финансиране от търговските банки и международните финансови институции. Общо договореният кредитен ресурс към 31.12.2022 г. е в размер на 304 млн. лв., разпределен по кредитори както следва:

	Договорен размер (хил. лв.)	Крайна дата на погасяване	Експозиция към 31.12.2022 г. (хил. лв.)
Договор за револвиращ кредит от 22.11.2016 г., сключен с ОББ	39,117 (20,000 хил. EUR)	22.11.2023 г.	10,760
Договор за револвиращ кредит от 12.10.2018 г., сключен с ОББ	40,000	12.10.2025 г.	40,000
Договор за револвиращ кредит от 02.09.2021 г., сключен с Кей Би Си Банк България ЕАД	38,000	02.09.2023 г.	38,000
Договор за револвиращ кредит от 03.09.2021 г., сключен с Алианц Банк България АД	20,000	03.09.2023 г.	20,000
Договор за револвиращ кредит от 03.09.2021 г., сключен с Уникредит Булбанк АД	40,000	03.09.2023 г.	40,000
Финансово споразумение с ЕИБ, сключено на 27.07.2020 г.	48,896 (25,000 хил. EUR)	До 240 м. от последното искане за усвояване	48,896
Финансово споразумение с ЕИБ, сключено на 20.12.2022 г.	78,233 (40,000 хил. EUR)	До 240 м. от последното искане за усвояване	-
ОБЩО	304,246		197,656

5. Дивиденди и разпределение на печалбата

С решение на Съвета на директорите, взето с Протокол 238 от 03 май 2022 г., на основание член 247 „а“ от Търговския закон и Разпореждане № 5 на МС от 27 април 2022 г. за установяване и внасяне в полза на държавата на отчисления от печалбата на държавни предприятия и търговски дружества с държавно участие в капитала, дружеството заделя средства за фонд “резервен” в размер на 296 хил. лв., след което разпределя дивидент за държавата в размер на 3,284 хил. лв., които са изплатени през годината.

През 2022 г., дружеството прехвърля допълнително 9 млн. лв. от неразпределената печалба от предишни години към фонд „Резервен”. Допълнителна информация е представена в раздел II, точка 1 от текущия доклад.

III. ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

1. Основни резултати от кредитната дейност

Фонд ФЛАГ осъществява кредитна дейност в няколко направления:

- Предоставяне на мостови кредити и кредити за собствено участие, финансиращи проекти с осигурена безвъзмездна помощ
- Предоставяне на инвестиционни кредити за финансиране на проекти чрез инструмент „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“ (по-надолу наричана Платформа)
- Предоставени кредити за финансиране дейността на дъщерното дружество „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД за изпълнение на Фондове за градско развитие.

Дейността на Фонд ФЛАГ през 2022 г. може да бъде обобщена както следва:

През 2022 г. дружеството е разгледало и одобрило общо 66 искания за кредити на стойност 98,814 хил. лв. От тях 65 са одобрените искания за финансиране на проекти с осигурен източник на безвъзмездна помощ и 1 брой е за финансиране на проект по Платформата. Подписаните договори са 57, от които 56 броя са от основната дейност на ФЛАГ и 1 - от Платформата.

Общо усвоените суми през 2022 г. са в размер на 144,428 хил. лв., а погасяванията са 110,083 хил. лв.

Портфейлът на Фонд ФЛАГ (главници по предоставени заеми), формиран от цялата кредитна дейност на дружеството, е в размер на 292,872 хил. лв. Портфейлът на дружеството от предоставени заеми към несвързани лица е 263,238 хил. лв.

Подборна информация за дейността на ФЛАГ през 2022 г. по всяко едно направление е представена в секциите по-долу.

Основни резултати от обичайната кредитна дейност, свързана с финансиране на проекти с безвъзмездна помощ

През 2022 г. са постъпили 66 искания за кредит от 46 общини на обща стойност 93 млн. лв.

През 2022 г. са разгледани и оценени 65 искания за кредит, като одобрение са получили всички искания на обща стойност 92,114 млн. лв., подкрепящи изпълнението на проекти за 356 млн. лв.

Осредненият процент на дела на кредита в общия бюджет на кредитирания проект е 25,9 %. През 2022 г. осредният размер на мостовите кредити, предоставяни на общините, е 1,3 млн. лв.,

ФОНД ФЛАГ ЕАД*Доклад за дейността*

със среден матуритет от 11 месеца. Средният размер на кредитите, за осигуряване на собствено участие е 2,2 млн. лв., със среден матуритет от 58 месеца.

Информацията за одобрените кредити през 2022 г. по видове кредити и по източник на погасяване на главниците е както следва:

Вид кредити	Брой кредити	Стойност на одобрените кредити (в хил. лв.)
Дългосрочни	18	26,462
в т.ч. мостово	11	16,176
в т.ч. за самоучастие	7	10,286
Краткосрочни	47	65,652
в т.ч. мостово	44	53,462
в т.ч. за самоучастие	3	12,190
Общо	65	92,114

През годината е търсено финансиране, свързано с изпълнение на проекти по всички оперативни програми. Структурата на одобрените кредити през годината, по оперативни програми и по източници за погасяване на главниците, е както следва:

По оперативни програми	Брой кредити	Общ размер (хил. лв.)	Мин. (хил. лв.)	Макс. (хил. лв.)
ОПРР	23	31,832	55	5,312
ОПОС	14	43,173	236	7,884
ПРСР	7	3,993	179	1,407
ТГС	12	8,818	210	2,915
ЕИП	5	1,800	200	510
ОПРЧР	2	989	387	604
Програма на МОН	1	1,279	1,279	1,279
Целево финансиране на инвест. проекти МРРБ	1	230	230	230
Общо	65	92,114		

По източник за погасяване	Брой кредити	Общ размер (хил. лв.)	Мин. (хил. лв.)	Макс. (хил. лв.)
Оперативни програми	55	69,638	148	5,312
Собствени средства	10	22,476	55	7,884
Общо	65	92,114		

През 2022 г. са подписани 56 договора за кредит.

Усвоените средства през 2022 г. по сключени договори за кредит възлизат на 104,838 хил. лв., а погашенията са в размер на 109,143 хил. лв. Изцяло погасените кредити са 79 броя.

Активните кредити към 31.12.2022 г. са 213 на стойност 205,319 хил. лв. Кредитите са разпределени по вид както следва:

- Мостови кредити – 77,578 хил. лв. (38% от активните кредити)
- Съфинансиране за собствено участие – 127,741 хил. лв. (62% от активните кредити)

ФЛАГ има изградена система за периодичен и текущ мониторинг на всички кредитни досиета. Създадена е надеждна информационна система за проследяване и контрол. Интегрираната система на ФЛАГ, в която се поддържа информация за всички кредити на дружеството, дава надеждна информация за усвояванията, погасяванията и начислените разходи по кредитите.

Извършва се текущ преглед на портфейла и анализ на финансовото състояние на клиентите с цел предприемане на необходимите действия за редовно обслужване на кредитите и недопускане на просрочия.

През 2022 г. продължи комуникацията с Управляващите органи на всички програми, по които общините подадоха искания, относно изпълнението на проектите им, както и за състоянието на проблемни проекти с вече отпуснати кредити от ФЛАГ. Осъществена е регулярна връзка за обмен на информация за извършени плащания и верификации, за констатирани нередности и други.

Основни резултати от кредитната дейност на „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“ (Платформа) за 2022 г.

На 27 юли 2020 г. е сключен Рамков договор за заем между Европейска инвестиционна банка и Фонд ФЛАГ в размер на 25 млн. евро за реализация на „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“ (Платформа) с цел финансиране на важни публични и публично-частни проекти, които нямат друг източник за финансиране. Платформата е създадена за допълване на финансирането, предоставено от Фондовете за градско развитие за територии и сектори, които са недопустими за финансиране чрез финансовите инструменти.

През 2022 г. е подадено едно искане за рамков кредит на стойност 6 700 000 лв., за изпълнение на 2 проекта на същата стойност.

Общият брой на исканията, подадени от стартиране на дейността на Платформата през октомври 2020 г., е 26 на обща стойност 131,518 хил. лв. Подадените искания за кредит са за финансиране на 32 проекта. Финансираните проекти се разпределят в следните области на интервенция:

- 10 бр. са за „Обновяване и реконструкция на обществени сгради, вкл. енергийна ефективност (образователна, здравна инфраструктура, административни сгради и други)“
- 14 бр. са за „Подобряване на дребномащабна основна общинска инфраструктура (улична мрежа, В и К инфраструктура и др.)“
- 1 бр. е за „Подобряване на устойчивият градски транспорт“
- 5 бр. са за „Подобряване на градските зелени площи и откритите обществени пространства“.

- 2 бр. попадат в категория „Други“. Двата проекта в тази категория са част от рамково споразумение на община Бургас и предвиждат финансиране на проекти за подобряване качеството на атмосферния въздух в община Бургас чрез модернизация на обществения транспорт, както и за създаване на Младежки международен център Бургас.

През 2022 г. е одобрено 1 искане за кредит на обща стойност 6,700 хил. лв.

Сключените договори за годината са 1 брой на обща стойност 6,700 хил.лв.

През 2022 г. са извършени усвоявания на стойност 39,590 хил. лв. и погасявания на стойност 940 хил. лв.

Към 31.12.2022 г. активните кредити, финансирани със средства от Платформата, са 23 броя с общ размер на експозицията 57,919 хил. лв.

Силният интерес от страна на общините към финансиране на проекти през Платформата, както и кратките срокове, в които разполагаемият ресурс бе договорен, показаха нуждата от такъв финансов инструмент като Платформата. Увеличението на капитала на Фонда направи възможно продължаване на дейността на Платформата и договоряне на нов ресурс за финансиране на проекти на местните власти.

На 20 декември 2022 г. между Европейска инвестиционна банка и Фонд ФЛАГ се подписа нов рамков договор за заем за осигуряване на заемен ресурс в размер на 40 млн. EUR за Втори етап на Българската инвестиционна и координационна платформа за градско развитие. Заедно с ресурса, осигурен от фонда, Платформата ще разполага с нови над 160 млн. лв.

Финансиране, предоставено на дъщерното дружество „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД, за изпълнение на финансовите инструменти JESSICA и ФГР

През 2012 г. е създадено дъщерното дружество на Фонд ФЛАГ - Фонд за устойчиво градско развитие ЕАД (ФУГР) за управление на Фонд за градско развитие за София по инициативата JESSICA (ОП Регионално развитие 2007-2013), след проведена поръчка за избор на пилотни фондове в България от страна на Европейска инвестиционна банка. След успешното инвестиране на средствата и рециклирането им в нови проекти, ФЛАГ и ФУГР участват съвместно в структурирането на ДЗЗД Фонд за устойчиви градове, с участието и на ОББ ЕАД и Българска консултантска организация ЕООД. През 2018 г. ДЗЗД Фонд за устойчиви градове е избрано да управлява фондовете за градско развитие (ФГР) за София и Южна България по ОП Региони в растеж 2014-2020. За целите на дейността, Фонд ФЛАГ предоставя кредитни линии на ФУГР, съобразно необходимостта за изпълнение на съответния финансов инструмент. Към 31.12.2022 г. са предоставени две кредитни линии както следва:

- **Кредитна линия за изпълнение на Оперативно споразумение от 30 май 2012 г. по ОПРР 2007-2013 г.**

С договор от 28.11.2012 г. на „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД е предоставено финансиране в размер на 24,500 хил. лв. чрез кредитна линия за инвестиране в допустими градски проекти за изпълнение на Оперативно споразумение от 30 май 2012 г. сключено с ЕИБ /с правопреемник ФМФИБ/ за финансиране на допустими градски проекти в гр. София по инициативата JESSICA.

След успешно изпълнение на всички цели и инвестиране на целия ресурс, инструмента се намира във втора фаза на инвестиране, а именно рециклиране на възстановените средства. В тази връзка и размерът на инвестициите е ограничен.

През 2022 г. са извършени усвоявания с общ размер на 204 хил. лв. Извършените погасявания през 2022 г. са на стойност 1,982 хил. лв.

Към 31.12.2022 г. задължението на ФУГР към ФЛАГ е в размер на 20,107 хил. лв., т.е. близо 82 % от предоставеното финансиране е инвестирано и реинвестирано в допустими проекти.

• **Кредитна линия за изпълнение на две Оперативни споразумения от 20 септември 2018 г. по ОПРР 2014-2020 г.**

На 28.11.2018 г. е сключен договор за втора кредитна линия между ФЛАГ и ФУГР на стойност 15,000 хил. лв. с цел осигуряване на необходимото съфинансиране за допустими проекти за изпълнение на двата нови фонда за градско развитие - ФГР София и ФГР Юг по ОПРР 2014-2020. За изпълнение на същите ДЗЗД „Фонд за устойчиви градове“ сключи Оперативни споразумения с Фонд мениджъра на финансовите инструменти в България. Частта на финансирането, предоставяно от ФЛАГ, е в размер на около 10% от съфинансирането.

Ангажиментът на ФУГ е да инвестира предоставения ресурс до 31.12.2023 г.

През 2022 г. са извършени усвоявания в общ размер на 4,996 хил. лв. и погасявания в размер на 597 хил. лв. Текущата експозиция на кредита към 31.12.2022 г. е 9,527 хил. лв.

2. Резултати от участие на ФЛАГ в управлението на финансови инструменти

Фонд ФЛАГ е страна по следните Оперативни споразумения, сключени с „Фонд мениджър на финансовите инструменти в България“ ЕАД (ФМФИБ):

• Оперативно споразумение, сключено на 30.05.2012 г., за управление на финансов инструмент Фонд за градско развитие за София по инициативата JESSICA, с предоставени средства по Оперативна програма Регионално развитие 2007-2013 г.

• Оперативно споразумение, сключено на 20.09.2018 г., за управление на финансов инструмент Фонд за градско развитие за София, с предоставени средства по Оперативна програма Региони в растеж 2014-2020 г.

• Оперативно споразумение, сключено на 20.09.2018 г., за управление на финансов инструмент Фонд за градско развитие за Южна България, с предоставени средства по Оперативна програма Региони в растеж 2014-2020 г.

През 2022 г. фондовете за градско развитие работиха активно в следните направления:

• По инициативата JESSICA, създадена по Оперативна програма Регионално развитие 2007-2013 г. – за договаряне на нови проекти със средства от етапа на реинвестиране, за усвояване на сключените договори и за мониторинг на изпълнените проекти;

• Фондовете за градско развитие, създадени по Оперативна програма Региони в растеж 2014-2020 г. - за идентифициране на нови проекти, както и за изпълнение на вече сключените договори и усвояване на одобреното финансиране. С оглед значителния инвестиционен интерес в Южна България, средствата по Приоритетна ос 1, предоставени с Оперативното споразумение за ФГР Юг са договорени. Едновременно с това се наблюдава известно изоставане в темпа на договаряне на ФГР София. С цел запазване на инвестиционния интерес и гарантиране максимално бързо договаряне и съответно усвояване на наличния ресурс е направено предложение за релокация от неангажирания Замен лимит от ФГР София към ФГР Юг.

3. Друга информация за дейността на Фонд ФЛАГ

През 2021 г. Съветът на директорите на Фонд ФЛАГ ЕАД даде съгласие Фонд ФЛАГ ЕАД, съвместно с Клуб „Икономика 2000“ и Института за икономически изследвания на БАН да подготви проектно предложение за кандидатстване за финансиране на проект по Програма LIFE на ЕК, Подпрограма „Преход към чиста енергия“ (LIFE-2021-CET), Област на действие: Подпомагане развитието на местни и регионални инвестиционни проекти, Тема: LIFE-2021-CET-PDA: Disruptive PDA – Technical Assistance to advance market boundaries for sustainable energy investments.

През януари 2022 г. проектното предложение е подадено за разглеждане от европейската комисия. През месец май е получено писмо от страна на Европейската комисия, с което уведомяват фонда, че проектното предложение е одобрено. Договорът за предоставяне на финансиране между „European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency“ (CINEA) от една страна и Фонд ФЛАГ ЕАД, Клуб „Икономика 2000“ и Института за икономически изследвания на БАН от друга, е сключен на 15.09.2022 г. След сключването на договора за предоставяне на финансиране, по сметката на Фонд ФЛАГ е постъпило авансово плащане от Европейската комисия. Изпълнението на проекта стартира от 01.10.2022 г.

През месец декември 2022 г. въз основа на постигнатото разбиране за ролята на засиленото сътрудничество между академичната общност, бизнеса, държавата и общините, с решение на СД от протокол 248 от 29.11.2022 е подписан Меморандум за сътрудничество между Фонд ФЛАГ и Софийският университет „Св. Климент Охридски“ (СУ). Меморандумът предвижда сътрудничество в различни направления, като някои от тях са:

- Подпомагане на качеството на обучението на служители на Фонд ФЛАГ ЕАД и на местните власти, както и на студенти и докторанти в СУ, чрез организиране на публични лекции и дискусии и други инициативи от съвместен интерес;
- Създаване на програми за обучение на служители на Фонд ФЛАГ ЕАД в Центъра за образователни услуги на СУ;
- Провеждане на съвместни прояви, обучения, курсове, конкурси и други инициативи от общ интерес;
- Съвместно кандидатстване по проекти/програми в областите на интерес на двете страни;
- Организиране на публични събития за представяне на добри практики и повишаване на осведомеността в областите на интерес на двете страни;

С Решение по Протокол № 244/28.07.2022 г. от заседание на Съвета на директорите на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД е одобрено участието на Фонда в сдружение с нестопанска цел „Център за устойчиви финанси и енергетика“. „Център за устойчиви финанси и енергетика“ (Green Finance & Energy Centre) се утвърждава като тинк-танк по темите за устойчиви финанси и енергетика, който да води обществения дебат по тези теми в страната и да дискутира въпроси, които да водят до конкретни решения. Инициатори на създаването на центъра са Българска Фондова Борса АД (БФБ), съвместно с Българска независима енергийна борса (БНЕБ), в партньорство с Министерството на финансите, Министерството на енергетиката, Комисията за финансов надзор и Фонда на фондовете, както и с участието на представители на заинтересованите страни по темите: бизнеса, НПО и браншовите организации, академичната общност и световните консултантски компании.

IV. Допълнителна информация към отчета за 2022 г.**1. Комуникация и публичност**

През 2022 г. Фонд ФЛАГ отбелязва 15 години от своето създаване. За този период дружеството се е утвърдило като финансова институция, подкрепяща усилията на публичните власти при реализацията на инфраструктурни проекти. В годините на дейността си, ФЛАГ разви експертиза в областта на управлението на ЕСИФ финансови инструменти за градско развитие и натрупа опит с реализацията на първата инвестиционна и координационна платформа с ЕИБ. Събитието е отбелязано на 30 юни 2022 г. Представени са резултатите, които в годините утвърждават дружеството като устойчив и развиващ се финансов механизъм за подпомагане успешната реализация на инфраструктурни проекти и на програмите на местните власти.

За целите на информация, публичност и прозрачност в работата ФЛАГ поддържа интернет страница с актуална и пълна информация за дейността.

През годината представители на фонд ФЛАГ взеха участие в редица събития и дискусии срещи и форуми по различни теми, сред които:

- „Urban Infrastructure & Mobility Forum 2022: Интегрирани усилия за зелено и устойчиво градско развитие“, организирано от Градът Медиа Груп със стратегическото партньорство с Европейска Инвестиционна Банка. Ежегодният форум има за фокус преглед на тенденциите, дефицитите, добрите практики и приоритетите в развитието на градската инфраструктура и подобряването на мобилността.
- „Green Transition: Зелената сделка – иновации, инвестиции и справедлив преход“. Темата на форума е зеления преход към нисковъглеродна икономика, който е сред най-важните в Европа и в България. Представена е дейността на Фонд ФЛАГ за подкрепа на местните власти за регионално сближаване, както и възможностите и механизмите за финансиране на проекти за насърчаване на зелени, умни и иновативни местни общности.
- На събитие в Брюксел, състояло се на 20 юни 2022 г., Европейската комисия (ЕК) и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) обявиха стартирането на два нови модела на финансови инструменти в режим на споделено управление в подкрепа на инициативите REPowerEU и New European Bauhaus. Представен е и опитът с финансовите инструменти в Португалия, Словакия и България и потенциалът за подкрепа на политиката на сближаване през програмния период 2021-2027 г.
- Urban Development Forum 2022, организиран от Градът Медиа Груп, който за поредна година събра представители на местната и централната власт, архитекти, урбанисти, финансисти, инвеститори за многопластова дискусия, посветена на добрите практики на интегрирано планиране и реализацията на устойчиви проекти в различни български градове.
- На 7 октомври 2022 г. в Брюксел се проведе конференция на Fi-compass „Финансови инструменти на ЕФРР – подходящи за 2021-2027 г.“. Събитието, организирано от Европейска комисия, Генерална дирекция за регионална и градска политика (DG REGIO) и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) събра близо 400 заинтересовани страни от управляващи органи или участващи във финансови инструменти по Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР).

- Националната среща на експертите по програми и проекти в общините, организирана от НСОРБ-Актив. На срещата е информирана аудиторията, че Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) е одобрила нов заем в размер на близо 80 милиона лева за финансиране на общински проекти през Българската инвестиционна и координационна платформа за градско развитие чрез Фонд ФЛАГ. Представен е и проектът за създаване на финансов инструмент за преход към чиста енергия - FLAG-FICET.
- Обучителен семинар под мотото „Планиране и финансиране на интегрирани проекти за градско развитие“. Събитието се организира от Международната банка за възстановяване и развитие (част от Световната банка) с подкрепата на Climate Support Facility (механизъм за подкрепа на действия, свързани с изменение на климата). Бяха представени възможностите за реализация на интегрирани проекти чрез финансови инструменти за градско развитие.

2. Инвестиции

Към 31 декември 2022 г. ФЛАГ е единствен акционер във „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД, вписано в Агенция по вписванията на 23.04.2012 г.

Към 31 декември 2022 г. ФЛАГ има 5% дял в съвместно контролирано дружество ДЗЗД “Фонд за устойчиви градове”.

3. Информация по чл. 187 д и чл. 247 от Търговския закон

През 2022 г., съгласно Решение № 750 на Министерски съвет от 07.10.2022 г. и Протокол № ТЗ-74/14.10.2022 г. на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, е одобрено увеличение на капитала на дружеството от 90 млн. лв., разпределен 90 000 налични поименни акции с номинална стойност от 1 000 лв. всяка, на 140 млн. лв., разпределен в 140 000 налични поименни акции с номинална стойност от 1 000 лв. всяка.

Възнаграждението на ръководния персонал през 2022 г. е в размер на 492 хил. лева.

Към 31.12.2022 г. членовете на Съвета на Директорите имат следните участия по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от ТЗ:

- Надя Йорданова Данкинова – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД.

4. Наличие на клонове и дъщерни дружества

През 2012 г. дружеството създава дъщерно дружество – „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД, което е 100 % собственост на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД. Капиталът на дружеството е 5 000 000 лв.

Към 31.12.2022 г. дружеството няма клонове.

5. Управление на финансовия риск и финансови инструменти

Основните финансови пасиви на Дружеството включват привлечени средства, и търговски и други задължения. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране за дейността на Дружеството. Дружеството притежава финансови активи - предоставени кредити и други вземания и парични средства.

През 2022 г., както и през предходните години, Дружеството не притежава и не търгува с деривативни финансови инструменти.

Основните рискове, произтичащи от дейността на Дружеството са лихвен риск, ликвиден риск, валутен риск и кредитен риск. Разгледани са и другите видове риск, които не оказват пряко влияние върху дейността на ФЛАГ – макроикономически риск, инфлационен риск, политически риск и рисковете, свързани с климата и околната среда. Политиката, която ръководството на Дружеството прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно, по отношение на дългосрочните си финансови пасиви с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Дружеството е да управлява разходите за лихви чрез предоставяне на заеми с плаващи лихвени проценти. Кредитите, които дружеството предоставя по линия на основната си дейност, са при плаващ лихвен процент, обвързан с индекс 6-месечен EURIBOR.

През 2022 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) на няколко пъти увеличи лихвения процент по депозитите от отрицателните 0,5% в началото на годината до 2,00% през декември 2022 г. Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение също бяха увеличени съответно до 2,50% (0.50% стойност в началото на 2022 г.) и до 2,75% (0.75% стойност в началото на годината). В резултат, стойностите на EURIBOR значително се повишиха, като 6-месечен EURIBOR към 10.01.2023 г. достигна 2.820% (при стойност от -0.535% на 04.01.2022 г.). Очакванията са покачването на индекса EURIBOR да продължи и през 2023 г., докато перспективите за инфлацията не се подобрят.

Привлеченият ресурс, който ФЛАГ използва, е обвързан основно с Основния лихвен процент (ОЛП) на БНБ, чието повишение изостава спрямо динамиката на 6-месечен EURIBOR. Последният е приложим само при един от получените кредитите от ОББ. Кредитът е револвиращ, в максимален размер 20 млн. евро, а експозицията по него към 31.12.2022 г. е в размер на 5,502 хил. евро / 10,760 хил. лева).

В допълнение, отчитайки силната динамика на индекса 6-месечен EURIBOR, както и последните повишения на ОЛП на БНБ, през 2023 г. ФЛАГ менажира активно свободния ресурс и максимизира ефекта на увеличения капитал на дружеството, като използва свободните средства от него за текущо погасяване на експозиции към търговски банки и редуциране на лихвените разходи по кредитите на ФЛАГ към търговски банки.

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, предимно, чрез поддържане на определен паричен ресурс по сметка. Изготвя се план за движение на паричните потоци на основа на бюджети, които са краткосрочни, а също на база на дългосрочното планиране.

Основните източници на оборотни средства за извършване на дейността на ФЛАГ са:

- Предсрочни погашения по вече предоставени кредити (мостови и за съфинансиране);
- Револвиращите кредити на ФЛАГ към търговски банки.

Доколкото предсрочните погашения е трудно да бъдат прогнозирани и бюджетирани, оборотните средства, постъпващи по тази линия, дават възможност на дружеството да оптимизира лихвените разходи по револвиращите си кредити от търговски банки – извършвайки частично погасяване на експозиции по револвиращите кредити чрез средства, постъпили в резултат на предсрочно погашение от страна на клиенти.

При необходимост от осигуряване на текуща ликвидност, ФЛАГ може да усвоява неангажираните средства по револвиращите си кредити към търговските банки.

Валутен риск

Дружеството не извършва покупки, продажби и предоставяне на заеми в чуждестранни валути, а получените заеми са в евро или лева. Към настоящия момент дружеството няма предоставени кредити към трети лица в евро.

Средствата, усвоявани от ЕИБ по линия на изпълнение на Платформата, са в евро. По отношение на първия етап на Платформата, ФЛАГ успя да договори фиксиран лихвен процент за всички траншове, които бяха усвоени. През м. декември 2022 г. ФЛАГ сключи ново Финансово споразумение с ЕИБ за финансиране на втория етап на Платформата. Средствата от одобреното финансиране предстои да бъдат усвоявани на траншове. ФЛАГ ще се опита отново да договори фиксиран лихвен процент, но крайното решение ще бъде взето в зависимост от конкретните оферти от ЕИБ. В случай че плаващият лихвен процент е значително по-нисък от предлагания фиксиран, ФЛАГ ще приложи идентично ценообразуване и към крайните клиенти по линия на Платформата. По този начин ефектът на индекса върху дейността на дружеството ще бъде нетиран.

- *Риск от въвеждане на еврото през 2024 г.*

Подготовката за присъединяването на България към еврозоната е при целева дата 1 януари 2024 г., определена с извършеното през март 2021 г. изменение на Постановление № 168 на Министерския съвет от 2015 г. за създаване на Координационен съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната.

С решение на МС № 344 от 22.05.2022 г. бе приет Национален план за въвеждане на еврото в Република България, въз основа на който ще се реализира оперативната работа за замяна на лева с еврото. Промяната на валутата ще окаже влияние и върху дейността на всички финансови институции, вкл. Фонд ФЛАГ ЕАД. В тази връзка, дружеството ще извърши необходимите анализи на дейността си и ще предприеме подготвителни действия, свързани със замяната на лева с еврото.

Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите/контрагентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на Дружеството суми в предвидения/договорен срок. В края на 2022 г. остатъкът от задълженията на трети лица към Дружеството е в размер на 263,380 хил. лв. Към 31.12.2022 г. дружеството има вземания по предоставени заеми на свързани лица в размер на 29,637 хил. лв.

Управлението на кредитния риск през 2022 г. се осъществява от Дирекция „Финанси, финансови инструменти и управление на риска” и се наблюдава едновременно от Изпълнителния директор и от Съвета на директорите. Функцията по управление на кредитния риск е осигуряване прилагането на подходяща инвестиционна политика по отношение на притежаваните финансови средства и респективно - съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на съответния кредит или вземане.

Рисковата кредитна експозиция се управлява чрез текущ анализ на способността на контрагентите да спазват договорните си задължения по плащане на лихвите и главниците, а и чрез поставяне на подходящи кредитни ограничения. Допълнително, текущо се наблюдава за наличие на концентрация на вземания в определен контрагент, и в случай на установяване на такава – съответният контрагент подлежи на специален текущ надзор.

Начислената обезценка на предоставени заеми към 31 декември 2022 г. се основава на Политиката за обезценка при кредитни загуби на фонд ФЛАГ, разработена в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Макроикономически риск

Прогнозите и очакванията за 2023 г. не са оптимистични с оглед на факта, че икономиката бавно навлиза във фаза на рецесия с увеличаване на лихвените проценти, намаляване на инвестициите и потреблението от домакинствата.

Макроикономическите политики са свързани с поемане на нов държавен дълг за около 9 млрд. лв., който да компенсира високите бюджетни разходи. Съотношението на дълг към БВП ще се влоши, но това няма да доведе до оптимизация в бюджета, който се очаква да бъде с около 5% дефицит. За разлика от предходни години, ръстът на реалния БВП ще е с намаляващи темпове, в рамките на под 1%. Показателите за развитие на България посочват задълбочаваща се демографска криза, при дисбаланс на направените инвестиции по области и умерено развитие по отношение на инфраструктурата.

Инфлационен риск

Нивото на инфлацията се измерва чрез Хармонизирания индекс на потребителски цени (ХИПЦ). ХИПЦ е изчислен според хармонизирани за ЕС методология и дефиниции. ХИПЦ измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите като обхваща потреблението на всички домакинства, включително институционалните (колективните) и чуждестранните на територията на страната.

Инфлацията е икономическо явление, проявяващо се в резултат на комбинация от фактори, които много често са взаимосвързани. Погледнато от различна перспектива, повечето фактори, причинили инфлация, както в България, така и в световен мащаб са комплексни. Общото нарастване в цените на стоките и услугите се отразява на цялата икономика. Повишаването на цените в строителния сектор директно е свързано с невъзможност за изпълнение на договорите по ЗОП за СМР, които са сключени при по-ниски цени на строителните материали. Приета е Методика за индексация, която осигурява възможност за допълнителни средства, под формата на БФП за СМР дейности, финансирани от Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

Политически риск

Политическият риск е свързан с политическата нестабилност, възникване на непредвидени политически събития, промяна в нормативни актове или решения на правителството или на друг държавен орган и др. Липсата на редовно правителство и невъзможността за активен законотворчески процес в рамките на Народното събрание през втората половина на 2022 и началото на 2023 г. представлява ясен политически риск по отношение на европейските средства по Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) и програмите 2021-2027.

Доколкото Фонд ФЛАГ е създаден като инструмент на държавната политика за регионално развитие за подобряване изпълнението на проектите на местните власти основно с финансиране по Кохезионната политика на ЕС, фондът е силно зависим от промени както по отношение на държавната политика за регионално развитие, така и от механизмите на прилагане на европейските фондове. Забавянето на проектите по ПВУ, както и старта на новия програмен период 2021-2027 водят респективно до очакване за забавяне на дейността на фонда през 2023-2024.

Рискове, свързани с климата и околната среда

Изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда са източник на структурни промени, които засягат икономическата активност и съответно финансовата система.

Очаква се институциите да интегрират рисковете, свързани с климата и околната среда, като двигатели на съществуващите категории риск в рамката си за управление на рисковете с оглед на това да ги управляват, наблюдават и редуцират в достатъчно дълъг времеви хоризонт, както и да преразглеждат редовно мерките си в тази област. Независимо, че ФЛАГ не попада в обхвата на задължително оповестяване на база Директива за отчитане на корпоративната устойчивост (CSRD), повишените изисквания към финансовите институции са в посока привеждане към принципите на Парижкото споразумение.

6. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност

През 2022 г. Дружеството няма изследвания и реализирани проекти в областта на научно-изследователската и развойна дейност.

7. Съществуващи проблеми и мерки за тяхното решаване

Продължението и ескалацията на войната в Украйна създава по-голяма от обичайната несигурност в прогнозираните стойности за основните макроикономически показатели. Съответно индикациите за влошаване на икономическата среда се увеличават. Войната в Украйна, високите цени на суровините и материалите, повишението на лихвените проценти от водещите централни банки, опасенията за недостиг на природен газ и влошените нагласи на икономическите агенти са сред основните фактори, които допринасят за тази перспектива.

Въз основа на започналия цикъл на увеличаване на лихвените проценти, както и на пазарните очаквания за по-нататъшно затягане на паричните условия в еврозоната, както лихвите по кредитите, така и тези по депозитите в България се очаква да се повишат значително спрямо текущите много ниски в исторически план нива, като най-голямо увеличение се очаква през първата половина на 2023 г. От втората половина на 2023 г. депозитите и кредитите се очаква да се стабилизират на достигнатите по-високи равнища.

8. Важни събития, настъпили след датата на съставяне на годишния финансов отчет

Не са настъпили събития след 31 декември 2022 г., които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания в индивидуалния финансов отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2022 г.

Изготвил: Надя Данкинова – Изпълнителен директор
24.04.2023 г.

ФОНД ФЛАГ
София
ЕАД